

Скриньковський Р.М.

Національний університет “Львівська політехніка”,
асистент, кафедра менеджменту і міжнародного підприємництва

Процевят О.С.

Національний університет “Львівська політехніка”,
студ. 5 курсу, Навчально-науковий інститут економіки і менеджменту

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ ПІДПРИЄМСТВА ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ЙОГО ЕЛЕМЕНТІВ

В умовах ринкових відносин фінансове забезпечення діяльності будь-якого суб'єкта господарювання (підприємства) визначає ефективність його функціонування. Фінансові ресурси (сукупність коштів, які перебувають у розпорядженні підприємства в певний період (або на дату), що призначені для використання його фінансових зобов'язань, фінансування поточних витрат і витрат, пов'язаних із розширенням виробництва [3; с. 8; 5, с. 496]) є одним із основних елементів фінансового механізму.

В фінансово-економічній літературі [1, с. 49; 2, с. 8; 3, с. 16; 4; 5, с. 332; 6, с. 17 – 18] поняття “фінансовий механізм” (ФМ) розглядають з позиції двох підходів: 1-ий – полягає у тому, що ФМ сприймають як систему управління фінансами; 2-ий – визначає суть ФМ через сукупність методів і форм, інструментів, прийомів і важелів впливу на стан та розвиток підприємства.

Конкурентоспроможність суб'єкта господарювання можна забезпечити завдяки ефективному управлінню фінансами (рухом фінансових ресурсів та фінансовими відносинами). Значення управління фінансами підприємств полягає в такій організації роботи фінансових служб, яка дає змогу залучати додаткові фінансові ресурси на вигідних умовах, інвестувати їх із найбільшим ефектом, здійснювати прибуткові операції на фінансовому ринку.

Таким чином, враховуючи думку Геліч Н.В. [4], формуючи сучасний ФМ, підприємство повинно забезпечити його відповідність вимогам встановлених фінансових цілей та завдань. ФМ забезпечує управління фінансовою діяльністю підприємства через фінансові методи, важелі та інструменти, за допомогою яких реалізуються прийняті управлінські фінансові рішення (рис. 1).

Рис. 1. Фінансовий механізм підприємства

Джерело: [2, с. 9 – 10; 3, с. 17; 6, с. 18]

В умовах переходу економіки України до ринкових відносин відбувається вдосконалення ФМ. Визначальними напрямками при цьому є адекватне фінансове забезпечення і регулювання усього ФМ та вдосконалення механізму дії фінансових важелів, стимулів і санкцій. Найефективнішою складовою ФМ виступають фінансові важелі, які приводяться в дію через фінансові методи [4]. Фінансові методи діють у двох напрямках [2, с. 10]: 1) по лінії управління рухом фінансових ресурсів; 2) по лінії ринкових комерційних відносин, що пов'язані: а) із співвідношенням витрат і результатів; б) з матеріальним стимулюванням та відповідальністю за ефективне використання грошових фондів.

Фінансові важелі – набір фінансових показників, через які керуюча система може впливати на господарську діяльність підприємства [3, с. 16]. За допомогою фінансових важелів відбувається організація та регулювання фінансових відносин суб'єкта господарювання. Окремо взятий фінансовий важіль, виконуючи певну функцію, являє собою комплексну систему показників, що стимулюють до ефективної економічної діяльності підприємства. Фінансові важелі за своїм впливом

на підприємство поділяються на дві групи [4]:

1) фінансові стимули (являють собою різні форми фінансових відносин, що можуть матеріально впливати на роботу підприємства з метою досягнення певних результатів діяльності. Формуються під впливом цілей фінансової політики підприємства. До них відносять: прибуток, податки, премії, заохочення тощо);

2) фінансові санкції (використовуються при фінансуванні та кредитуванні виробничо-господарської діяльності; носять економічний та адміністративний характер. В окремих ситуаціях може застосовуватись і кримінальна відповідальність за протиправні дії у діяльності підприємства (напр., за приховування доходів і несплату податків тощо)).

Важливе значення при цьому належить встановленим фінансовим нормативам, що забезпечують результативність фінансових важелів.

Якісна побудова системи управління фінансами підприємства на основі ФМ дасть можливість підтримувати сталий розвиток підприємства, створюючи важливу конкурентну перевагу.

Рецензент: Процюк Т.Б., к.е.н., ст. викл. кафедри економіко-правових дисциплін Національної академії внутрішніх справ

Список використаних джерел:

1. Бланк И.А. Основы финансового менеджмента: в 2 т. / И.А. Бланк. – К. : Ника-Центр, 1999. – Т. 1. – 592 с.
2. Василенко Л.П. Фінанси підприємства у схемах і таблицях: [наочн. навч. посіб.] / Л.П. Василенко, Л.В. Гут, О.П. Оксеєнко. – К.: Дакор, 2006. – 344 с.
3. Власова Н.О. Фінанси підприємств: [навч. посібн.] / [Н.О. Власова, О.А. Круглова, Л.І. Безгінова]. – К. : Цент учб. літ., 2007. – 271 с.
4. Геліч Н.В. Роль фінансового механізму в діяльності підприємства / Н.В. Геліч // Матеріали Міжнародної інтернет-конференції [“Формування та розвиток економіки в сучасних умовах господарювання”] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.viem.edu.ua/konf6/art.php?id=0423>
5. Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник / А.Г.Загородній, Г.Л.Вознюк. – Львів: В-во Нац. ун-ту “Львівська політехніка”, 2005. – 714 с.
6. Фінанси підприємств: [підручн.] / керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – [3-те вид., перероб. та доп.]. – К.: КНЕУ, 2001. — 460 с.